

Covenant
of Mayors

Committed to urban
sustainable energy

www.eumayors.eu

LINNAPEADE PAKT

Arvestades, et valitsustevaheline kliimamuutuste tööühm on kinnitanud, et kliimamuutused on reaalsus ning et selles on suuresti süüdi energia tarbimine inimtegevuseks;

Euroopa Liit võttis 9. märtsil 2007 vastu paketi „Energia muutuv maailmas”, kohustades ühepoolset vähendamist CO₂ heitkoguseid 2020. aastaks 20 %, mis tuleneks energiatõhususe 20 % suurenemisest ja taastuvate energiaallikate 20 % osakaalust üldises energiakogumis;

„Euroopa Liidu energiatõhususe tegevuskava: potentsiaali realiseerimine” sisaldab ühe prioriteedina linnapeade pakti loomist;

Euroopa Liidu Regioonide Komitee rõhutab vajadust ühendada kohalikud ja piirkondlikud jõud, sest mitmetasandiline haldus on tõhus vahend kliimamuutuste vastaste meetmete mõjususe suurendamiseks, ning seepärast soodustab piirkondade kaasamist linnapeade pakti;

me oleme valmis järgima Euroopa säästvate linnade Leipzigi harta soovitusi vajaduse kohta parandada energiatõhusust;

me oleme teadlikud Aalborgi kohustuste olemasolust, millele tuginevad paljud käimasolevad linnade säästva arengu algatused ning kohaliku Agenda 21 protsessid;

me tunnustame, et kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused jagavad riikide valitsustega vastutust globaalse soojenemisega võitlemisel ning kohustuvad selleks teiste osapoolte kohustusest sõltumata;

linnadest pärineb otseselt ja kaudselt (elanike kasutatavate toodete ja teenuste kaudu) üle poole inimtegevusega seotud energiatarbimisest tekkivatest kasvuhoonegaaside heitkogustest;

Euroopa Liidu kohustust heitkoguseid vähendada saab täita vaid siis, kui ka kohalikud sidusrühmad, elanikud ja nende rühmitused kõnealust eesmärki jagavad;

kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kui kodanikele kõige lähemal seisev haldustasand peavad tegevust juhtima ja eeskujuks olema;

paljud energianõudluse ja taastuvate energiaallikate valdkonna meetmed, mis on vajalikud kliimamuutustega võitlemiseks, kuuluvad kohalike omavalitsuste pädevusse või ei ole teostatavad ilma nende poliitilise toetuseta;

Euroopa Liidu liikmesriikidele võib kasuks tulla tõhus detsentraliseeritud tegevus kohalikul tasandil, et täita oma kasvuhoonegaaside vähendamise kohustusi;

kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kogu Euroopas vähendavad globaalset soojenemist põhjustavat saastet muu hulgas ka säästvat linnaliiklust käsitlevate energiatõhususe programmide ning taastuvate energiaallikate edendamise abil;

Covenant
of Mayors

Committed to urban
sustainable energy

www.eumayors.eu

MEIE, LINNAPEAD, KOHUSTUME

Fületama Euroopa Liidus aastaks 2020 seatud eesmärgid, vähendades CO₂ heitkoguseid oma piirkondades vähemalt 20 %, rakendades selleks säästva energia tegevuskava oma pädevusse kuuluvates tegevusvaldkondades. Kõnealune kohustus ja tegevuskava ratifitseeritakse vastavate menetluste käigus:

koostama heitkoguste kohta lähteinventari, mis annab aluse säästva energia tegevuskavale;

esitama säästva energia tegevuskava ühe aasta jooksul pärast linnapeade paktiga ametlikku ühinemist;

kohandama linnastruktuure, sealhulgas eraldama piisavalt inimressursse, et võtta vajalikke meetmeid;

mobiliseerima oma geograafilise piirkonna kodanikuühiskonda osalema tegevuskava arendamises ning poliitika ja meetmete kavandamises, mida on vaja tegevuskava eesmärkide rakendamiseks ja saavutamiseks. Iga piirkonna jaoks töötatakse välja oma tegevuskava ning see esitatakse pakti sekretariaadile aasta jooksul pärast käesoleva paktiga ühinemist;

koostama rakendusaruande vähemalt iga kahe aasta tagant pärast tegevuskava esitamist selle hindamise, järelevalve ja kontrolli eesmärgil;

jagama oma kogemusi ja oskusteavet teiste territoriaalüksustega;

korraldama energeetikapäevi või linnade pakti päevi koostöös Euroopa Komisjoni ja teiste sidusrühmadega, võimaldades elanikel saada otsest kasu võimalustest ja eelistest, mida pakub arukam energiatarbimine, ning teavitama kohalikku meediat korrapäraselt tegevuskavaga seotud arengusuundadest;

osalema Euroopa Liidu linnapeade iga-aastaselt säästva energia konverentsil ja sellesse oma panuse andma;

levitama pakti sõnumit sobivates foorumites ja eelkõige julgustama teisi linnapeasid paktis osalema;

aktsepteerima oma liikmesuse lõpetamist paktis, saades eelnevalt vastava kirjaliku teate sekretariaadilt, ühel järgmistest juhtudest:

- i) säästva energia tegevuskava esitamata jätmisel ühe aasta jooksul pärast paktiga ametlikku ühinemist;
- ii) tegevuskavas sätestatud üldiste CO₂ heitkoguste vähendamise eesmärkide mittetäitmisel tegevuskava rakendamata jätmise või ebapiisava rakendamise tõttu;
- iii) aruande esitamata jätmisel kahel järjestikusel perioodil;

MEIE, LINNAPEAD, AVALDAME POOLEHOIDU

Euroopa Komisjoni otsusele rakendada ja rahastada tehnilise toetamise ja edendamise struktuuri, sealhulgas rakendada hindamis- ja järelevalvevahendeid, piirkondade vahel oskusteabe vahetamise mehhanisme ning edukate meetmete paljundamise vahendeid oma eelarve piires;

Euroopa Komisjoni rollile koordineerida Euroopa Liidu linnapeade säästva energia konverentsi;

Euroopa Komisjoni väljendatud kavatsusele lihtsustada kogemuste vastastikust tutvustamist osalevate territoriaalüksuste vahel ning koostada suuniseid ja võrdlusnäiteid nende võimalikuks rakendamiseks ja sidumiseks olemasolevate meetmete ja võrgustikega, mis toetavad kohalike omavalitsuste rolli kliimakaitse valdkonnas. Kõnealused võrdlusnäited peaksid saama käesoleva pakti lahutamatuks osaks, sätestades need pakti lisan:

Euroopa Komisjoni toetusele, mis aitab kaasa pakti osalevate linnade tunnustamisele ja tuntumaks muutmisele tänu Euroopa säästva energia järgija logole ja tutvustamisele komisjoni teabevahetuskanalite kaudu;

Regionide Komitee kui Euroopa Liidu kohalike ja piirkondlike omavalitsuste esindaja tugevale toetusele paktille ja selle eesmärkidele;

abile, mida pakti toetavad liikmesriigid, piirkonnad, provintsid, mentorlinnad ja teised **institutsionaalsed struktuurid** annavad väiksematele omavalitsusüksustele selleks, et need suudaksid pakti sätestatud tingimusi täita;

MEIE, LINNAPEAD, KUTSUME ÜLES

Euroopa Komisjoni ja riikide ametkondi looma koostööskeeme ja sidusaid tugistruktuure, mis aitavad paktille allakirjutanutel rakendada säästva arengu tegevuskavasid;

Euroopa Komisjoni ja riikide ametkondi lugema pakti meetmeid oma vastavate toetusprogrammide prioriteetideks ning teavitama ja kaasama linnu oma eesmärkide raames poliitika ja rahastamisskeemide väljatöötamisse, mis puudutavad kohalikkude tasandit;

Euroopa Komisjoni pidama finantsjuhtimises osalejatega läbirääkimisi, loomaks rahastamisvõimalusi, mille eesmärk on aidata täita tegevuskavades sätestatud ülesandeid;

riikide ametkondi kaasama kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi riiklike energiatõhususe tegevuskavade ja riiklike taastuvate energiaallikate tegevuskavade koostamisse ja rakendamisse;

Euroopa Komisjoni ja riikide ametkondi toetama meie säästva arengu tegevuskavasid kooskõlas põhimõtete, eeskirjade ja meetoditega, milles on juba kokku lepitud või milles võidakse tulevikus maailmatasandil osapoolte vahel kokku leppida, eelkõige ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames. Meie aktiivne osalemine CO₂ heitkoguste vähendamises võib kaasa tuua ka ambitsioonikama ülemaailmse eesmärgi.

MEIE, LINNAPEAD, KUTSUME TEISI KOHALIKKE JA PIIRKONDLIKE OMAVALITSUSI ÜLES LINNAPEADE PAKTI ALGATUSEGA ÜHINEMA NING TEISI PEAMISI SIDUSRÜHMI ALGATUST AMETLIKULT TOETAMA.

LISAD

1. Kohalike omavalitsuste roll rakendustöös

Energiatõhususe meetmeid, taastuvenergia projekte ja energiat käsitlevat muud tegevust saab algatada paljudes kohalike ja piirkondlike omavalitsuste tegevusvaldkondades.

- Tarbija ja teenusepakkuja

Kohalike omavalitsuste omanduses on palju hooneid, mis kasutavad palju energiat, nt soojust ja valgust saamiseks. Energiasäästu programmide ja meetmete juurutamine avalikes hoonetes on valdkond, kus on võimalik saavutada märkimisväärset säästu.

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused osutavad ka energiamahukaid teenuseid, nt ühistransport ja tänavavalgustus, mida on samuti võimalik parandada. Ning isegi kui omavalitsus on tellinud kõnealuste teenuste osutamise teistelt teenusepakkujatelt, saab energiatarbimise vähendamise meetmeid rakendada hanke ja teenuslepingute kaudu.

- Kavandaja, arendaja ja reguleerija

Enamiku kohalike ja piirkondlike omavalitsuste vastutusalasse kuuluvad maakasutuse planeerimine ja transpordikorraldus. Strateegilised otsused linnaarenduse kohta, nt valglinnastumise vältimiseks, võivad vähendada transpordi energiatarbimist.

Kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel võib sageli olla reguleerija roll, nt kehtestades energiatõhususe nõudeid või sätestades taastuvenergia seadmete lisamise uutesse hoonetesse.

- Nõustaja, motiveerija ja eeskuju

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad aidata teavitada ja motiveerida elanikke, ettevõtjaid ja teisi kohalikke sidusrühmi selle kohta, kuidas nad saavad tarbida energiat tõhusamalt. Teadliikkuse suurendamise meetmed on olulised terve kogukonna kaasamiseks säästva energia poliitika toetamiseks. Energia säästmise ja taastuvenergia projektide üks oluline sihtrühm on lapsed: nad annavad koolis õpitut edasi ka väljaspool kooli. Sama oluline on, et omavalitsus oleks säästva energia meetmetes teisi juhtivaks eeskujuks.

- Tootja ja tarnija

Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad edendada kohalikku energiatootmist ja taastuvate energiaallikate kasutust. Üks hea näide on soojust ja elektri koostootmine kaugküttesüsteemidega, milles kasutatakse biomassi. Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused saavad samuti julgustada kodanikke ellu viima taastuvenergia projekte, toetades rahaliselt kohalikke algatusi.

2. Tiptaseme võrdlusnäitajad

Tiptaseme võrdlusnäitajatena määratletakse algatusi ja programme, mis esindavad säästva energia arengukontseptsioonide eduka rakendamise näiteid linnakeskkonnas üle terve maailma. Tiptaseme võrdlusnäitajate esindajad teavitavad pakti kaudu oma soovist jagada oma kogemusi ja aidata linnadel rakendada samalaadseid lähenemisi seal, kus see on teostatav ja sobilik, ning aidata kaasa oskusteabe ülekandmise lihtsustamisele, levitades teavet, sealhulgas suuniseid, paktile allkirjutanud linnade üritustel osalemist ning üldiselt igapäevast koostööd paktiga.

Uued tiptaseme võrdlusnäitajad võivad paktiga ühineda igal hetkel, eeldusel, et

- komisjoni nimetatud eksperdid on nende potentsiaali tehniliselt hinnanud ja kuulutanud selle tiptasemel olevaks;
- neid toetab vähemalt üks paktile allkirjutanud linnapea;
- nad võtavad endale kirjalikult kohustuse järgida pakti kuuluvatele linnadele teabe edastamise töökava, sh aruannete esitamine oma tegevuse mõju kohta pakti raames.

3. Tugistruktuurid

Linnapeade paktiga võivad ühineda kõik, ükskõik kui suured või väikesed Euroopa linnad. Linnu, kellel oma väiksuse tõttu ei ole piisavalt vahendeid inventari või tegevuskava koostamiseks, peavad toetama omavalitsused, kellel selline suutlikkus on olemas. Nimetatud tugistruktuurid võivad olla piirkonnad, maakonnad, provintsid, linnastud, NUTS III piirkonnad või mentorlinnad. Komisjon tunnustab iga tugistruktuuri pakti oluliseks osalejaks. Konkreetset kirjalikus lepingus määratletakse nende paktis osalemise ulatus ja konkreetsed tingimused, sh otsustuspädevus.